

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Főosztály (1055 Budapest, Szalay u. 16., ügyintéző: dr. Kiss Sándor) által képviselt **Fővárosi Bíróság** (1055 Budapest, Markó u. 27.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Nógrád Megyei Bíróság 2007. május 17. napján kelt 17.P.21.187/2006/16. számú ítélete ellen a felperes 2007. június 29. napján 19., 2007. augusztus 23. napján 21. sorszám alatt előterjesztett és 2007. december 27. napján Pf/6. sorszámon megindokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 (tizenöt) napon belül 300.000 (három-százezer) forintot, és ezen összeg után 2005. január 26. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

A pártfogó ügyvédi díját 7.200 (hétezer-kétszáz) forintban állapítja meg, melyből 6.000 (hatezer) forint a munkadíj és 1.200 (ezerkétszáz) forint az áfa. Megkeresi a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti összegű pártfogó ügyvédi díjat fizesse ki.

A pártfogó ügyvédi díjat és a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2006. szeptember 12. napján, majd 2006. szeptember 29. napján is előterjesztett keresetében 5.000.000 Ft, ennek 2004. évtől számított kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest kártérítés címén, mert az összbüntetésbe foglalás elmulasztásával kárt okozott, 7 hónappal és 15 nappal hosszabb ideig töltötte a büntetését, mint a kiszabott összbüntetés. Emiatt élettársával, családjával

a kapcsolata megromlott, anyagi és erkölcsi kárt szenvedett. Előadta, hogy az összbüntetésbe foglalás érdekében nemcsak a büntetés-végrehajtási intézet kereste meg a bíróságot, hanem ő maga is intézett kérelmet a Győri Városi Bírósághoz, majd az alpereshez is. Állította, hogy minden rendelkezésére álló jogorvoslatot igénybe vett annak érdekében, hogy az összbüntetési eljárást megfelelően lefolytassák, ennek ellenére az elbírálásig már ténylegesen kitöltötte az eredeti büntetését. Állította, hogy az alperes összbüntetési határozatát 2004. október 20-án megkapta, azt tudomásul vette, a kézbesítési íven azt jelölte be, hogy nem kíván fellebbezni. Tudomása szerint az iratot a büntetés-végrehajtási intézet még aznap visszaküldte az alperesnek. Mire 2004. decemberében az összbüntetési ítéletet újra kézbesítették, már elvesztette azt a kedvezményt, amit az összbüntetés jelent. De elvesztette két elítéléséhez kapcsolódó összesen 5 hónapi feltételes szabadságot is, bár felhívásra akként nyilatkozott, hogy a túltöltést és nem a feltételes szabadság elmaradását kéri figyelembe venni. Az alperes eljárását hivatali hatalommal való visszaélésnek minősítette.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Először tagadta, hogy a felperes az összbüntetését túltöltötte volna. Egyébként a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre hivatkozott, míg részéről csak a felróhatóság körében áll fenn a bizonyítási teher. Állította, hogy a felperes az összbüntetési határozattal szemben nem vett igénybe jogorvoslatot, ami önmagában kizárja a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősségét. Emellett határozott álláspontként fogalmazta meg, hogy nem valósított meg jogellenes magatartást, a vonatkozó jogszabályokat helyesen alkalmazta, a felperes hátrányára túltöltés nem állapítható meg. Tagadta, hogy a felperes esetében a feltételes szabadságra bocsátás kedvezménye érvényesülhetett volna. Utóbb 7 nap túltöltést elismert, ennek okaként azonban azt adta elő, hogy az összbüntetési ítéletet kétszer kellett kézbesíteni a büntetés-végrehajtási intézet útján, és a második kézbesítés után tudta az alperes a jogerőt megállapítani, de az erről szóló értesítés átvételekor a felperes már kitöltötte a büntetését. A felperes azonban nem kerülhetett volna szabadlábra, mert foganatba kellett venni egy újabb szabadságvesztését. A büntetőeljárás iratai alapján azt adta elő, hogy az összbüntetési ítélet első kézbesítési íve nem lett visszaküldve vagy a postán elkallódott, az eljáró bíróság a kézbesítést követően a vétív visszaérkezését folyamatosan figyelte, és amikor egy idő után azt látta, hogy nem érkezik vissza, elrendelte az újbóli kézbesítést. Ezenközben senki sem hívta fel a figyelmet arra, hogy napok kérdése a felperes szabadulása. Az alperes részéről nem történt olyan mulasztás, nem valósult meg olyan késedelem, ami felróható lenne, hiszen folyamatosan megtette a lehetséges intézkedéseket. A tárgyaláson történt megjelenéssel 5.000 Ft készkiadást érvényesített.

A Nógrád Megyei Bíróság 2007. május 17. napján meghozott 17.P.21.187/2006/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli.

Ítélete indokolásában a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös és a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános szabályának ismertetését követően kifejtette, hogy a kártérítési felelősség előfeltétele a károkozó részéről a jogellenes és felróható magatartást, amivel okozati összefüggésben a károsultnak kára következett be. Rögzítette, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartása neki kárt okozott, míg az alperes bizonyítási kötelezettsége a felróhatóság hiányára terjed ki.

Az elsőfokú bíróság beszerezte az előzményi iratokat, és az ítélet indokolása tartalmazta, hogy a Baracskai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet összbüntetésbe foglalási javaslatát az alperes 2004. június 22. napján érkezett és 2004. június 28. napján intézkedett az összbüntetésbe foglalandó Győri Városi Bíróság illetve Komáromi Városi Bíróság előtti eljárás iratainak beszerzéséről, majd azok megküldését 2004. augusztus 6-án megsűrgette. Az összbüntetési eljárás új ügyszámra iktatását az alperes 2004. szeptember 9. napján rendelte el, és másnap már 9. B. 624/2004. szám alatt volt folyamatban. A Komáromi Városi Bíróság az iratok helyett csak az első- és másodfokú ítélet kiadmányát küldte meg augusztus 18-i érkeztetéssel, mert a saját iratát megkeresésre a Győri Városi Bírósághoz továbbította még az alperes megkeresése előtt. 2004. augusztus 23-i az az értesítés, miszerint az összes irat a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Bf.690/2003/2. számú iratánál található. Az alperes 2004. október 20. napján hozta meg a 9.B.624/2004/2. számú összbüntetési ítéletét, amit másnap kézbesítettek (helyesen kiadták) a felperesnek, a védőnek és az ügyészségnek. Az ügyészség 2004. november 2-i érkeztetéssel jelentette be, hogy tudomásul veszi az ítéletet, a többi kézbesítési ív azonban nem érkezett vissza, újbóli kézbesítés érdekében az alperes 2004. december 21. napján intézkedett, az ezt követően beérkezett kézbesítési ív érkeztetési dátuma nem állapítható meg az érkeztető bélyegző halványossága miatt, de az alperes 2005. január 7. napjával állapította meg a jogerőt 2005. január 10-én és adott utasítást az összbüntetési értesítő és adatlap kiállítására. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperest az összbüntetésbe foglalási eljárás során mulasztás, eljárási hiányosság nem terheli, az eljáró bíró a Btk., a bírósági ügyvitel szabályai és az egyéb jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően járt el. Hogy a Baracskai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet 2003. novemberében a Győri Városi Bíróság irányában is kezdeményezett összbüntetési eljárást, az alperessel szemben nem értékelhető, hiszen e tárgyban intézkedési kötelezettség nem terhelte. Az a per során nem volt felderíthető, hogy a Baracskai Országos Büntetés-végrehajtási Intézethez 2004. október 26-án érkezett elsőfokú ítéleti kézbesítési ív, amit a felperes október 29. napján aláírt, miért nem érkezett meg az összbüntetési aktához. A per kapcsán az elsőfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes eljáró bírója az összbüntetési aktát folyamatosan figyelemmel kísérte várva a kézbesítési ívet, hogy a jogerőt megállapíthassa. Miután az ügy különleges sürgősségére utaló értesítést az alperes nem kapott, ennél több intézkedés nem volt elvárható. Azt tényként állapította meg, hogy az 1 év 2 hónap 15 nap összbüntetést a felperes 7 nappal túltöltötte, de az alperes jogszabályszerű magatartást tanúsított,

alperesi felróhatóságon kívül álló okból tartott az összbüntetési eljárás 2004. június 22. napjától 2005. január 10. napjáig.

A felperes kereseti kérelme alapjául az összbüntetési ítélettel összefüggésben a szabadságvesztés túltöltését jelölte meg és nem a feltételes szabadságban való részesedés elmaradását, ezért ez utóbbit az elsőfokú bíróság nem tette vizsgálata tárgyává a Pp. 215. §-ára utalva.

Miután a jogalap hiányát állapította meg az elsőfokú bíróság a felperesnél beállt nem vagyoni hátrány bekövetkeztére, mértéke nem folytatott le vizsgálatot.

A felperest pervesztése okán Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően marasztalta az alperes tárgyaláson történő megjelenéssel felmerült útiköltségében. A felperes személyes költségmentessége miatt a Pp. 84. §-án és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-án alapult a le nem rótt illeték viseléséről szóló rendelkezés.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte, az alperessel szembeni követelését változatlanul 5.000.000 Ft erejéig fenntartotta, mert álláspontja szerint 7 hónappal és 15 nappal túltöltötte az ítéletét. A jogi képviselő által összeállított fellebbezés elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését indítványozta és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására. Álláspontja szerint az a magatartás, hogy az alperes eljáró bírása a nyilvántartásba helyezés többszöri megismétlésével várta a kézbesítési ív visszaérkezését, indokolatlanul késleltette az ügy elbírálását. Az elvárható magatartás az lett volna, ha 2004. november 15. napján újból intézkedik az ítélet kézbesítése tárgyában. Fenntartotta, hogy a túltöltés tartama nem 7 nap, hanem 7 hónap és 15 nap volt. Végül kitért arra, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban jogi képviselő nélkül járt el, ezért a Pp. 7. §-a alapján az elsőfokú bíróság köteles lett volna tájékoztatni arról, hogy a követelését a Győri Városi Bírósággal szemben is érvényesítheti. E tájékoztatás elmaradása olyan súlyos hiba, ami az elsőfokú eljárás megismétlését alapozza meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le, a bizonyítékok helyes mérlegelésével állapította meg a tényállást, melyből helyes logikai és jogi következtetéseket vont le, így döntése megalapozott. A felperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan új tény, bizonyítékot, ami az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására alkalmas lenne.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése (Pp. 228. § (4) bekezdés), ezért a másodfokú bíróság teljes terjedelmében felülbírálta.

A felperes fellebbezése a következők szerint kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, az csak annyiban szorul kiegészítésre, hogy az összébüntetői ítélet 2005. január 10. napján történt jogerősítéséhez képest az összébüntetői értesítő leadása 2005. január 14. napján történt meg (9.B.624/2004. számú ügyirat borító belső lapja).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel nem ért egyet. Az alperes kártérítési felelősségét az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 349. § (1) és (3) illetve a 339. § (1) bekezdései alapján kellett vizsgálni. A Baracskai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet összébüntetésre vonatkozó megkeresése 2004. június 22. napján érkezett az alpereshez, ezt megelőzően már 2004. június 11. napján érkeztette az alperes azt az értesítést, amely szerint az összébüntetésbe foglalandó egyik büntetést, az alperes 5.B.176/2001/2. számú határozata szerinti 10 hónap szabadságvesztés végrehajtását 2004. augusztus 4. napjával veszik foganatba. Kétségtelen, hogy az alperes 6 napon belül intézkedett az előzményi eljárások iratainak beszerzéséről. A Komáromi Városi Bíróság 2004. augusztus 18. napján, a Győri Városi Bíróság 2004. augusztus 23. napján tájékoztatta az alperest, hogy az iratok megküldése akadályozott, csak az összébüntetés alapjául szolgáló ítéleteteket, végzéseket tudják megküldeni. Az alperes ehhez képest közel két hónappal később, 2004. október 20. napján hozta meg összébüntetői határozatát, amely 1 év 2 hónap és 15 nap börtönbüntetésben határozta meg az összébüntetés mértékét. Az érintettek részére határozatát kiadni rendelte, de a felperes részére történő kézbesítés vétive nem érkezett vissza. Az alperes nem kereste meg a büntetés-végrehajtási intézetet, hogy megtörtént-e a kézbesítés, hanem 2004. december 20. napjáig várta a kézbesítési ívet és csak ezt követően rendelte el újra az összébüntetői ítélet kézbesítését a felperesnek. Az alperes végül 2005. január 10. napján jogerősítette az összébüntetői ítéletet, amivel kapcsolatos értesítő kiállítása 2005. január 14. napján történt meg. Mire azonban az értesítés a büntetés-végrehajtási intézethez eljutott a felperes - alperes által is elismerten - 7 nappal túlülte a büntetését.

Mindennek a másodfokú bíróság azért tulajdonított jelentőséget, mert a felperes szabadságkorlátozása addig jogszerű, amit az a jogerős ítélet által kiszabott tartamú. Az ezt meghaladó szabadságkorlátozás függetlenül az alperes mikénti ügyintézésétől, jogszerűtlen. Az összébüntetői eljárás idején hatályos szövegű Alkotmány 55. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra, senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. E § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy az, aki törvénytelen letartóztatás vagy fogvatartás áldozata volt, kártérítésre jogosult.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - szemben az elsőfokú ítéletben írtakkal - az alperes eljárása nem felelt meg az időszerűség követelményének, mód lett volna az összébüntetői eljárás olyan időtartamú lefolytatására, hogy a felperes még 7 nappal se töltse túl a büntetését. Az augusztus végétől október 20. napjáig tartó mintegy két hónapos, majd az összébüntetői ítélet kézbesítésével kapcsolatban mintegy másfél hónapos inaktív időszak ennek ellentmond. Emellett különösen

súlyos mulasztás, hogy amikor 2005. január 10. napján (hétfő) megtörténik az összbüntetési ítélet jogerősítése, az összbüntetési értesítő kiállítása és leadása január 14. napján (péntek) történik meg. A másodfokú bíróság mindezeket a körülményeket értékelve arra az álláspontra jutott, hogy az alperes a jogellenes mulasztásával okozati összefüggésben a felperes oldalán bekövetkezett nem vagyoni kárért helytállni köteles. A nem vagyoni kár mértékét a szabadságkorlátozás tartamára tekintettel - mérlegeléssel - 300.000 Ft-ban határozta meg figyelemmel arra, hogy a felperes a szabadságmegvonás tényén túl többletsérelmet nem tudott igazolni.

A másodfokú bíróság határozata a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapult.

A másodfokú eljárásban nagyobb részt peresztes felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése ellenére nem köteles perköltség megtérítésére, minthogy az alperes oldalán megtéríthető képviseleti költség nem merült fel (Pp. 75. § (2) bekezdés). A felperes számára engedélyezett költségmentesség (Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont) és az alperes illetékmentessége (illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont) folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli. A másodfokú eljárásra a felperes képviseletére kirendelt pártfogó ügyvéd díjának megállapítása a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 1. § (3) és (4) bekezdéseiben, 5. § (1) bekezdés b) pontján és (2) bekezdésén alapult azzal, hogy az az általános forgalmi adó összegét is tartalmazza.

Budapest, 2008. március 13.

Dr. Tölgy-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hőbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hiteléül: